

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 18 лютого 1997 р. N 176

Київ

Про затвердження Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту

Із змінами і доповненнями, внесеними
постановами Кабінету Міністрів України
від 18 жовтня 1999 року N 1919,
від 29 січня 2003 року N 141,
від 4 вересня 2003 року N 1402,
від 17 березня 2004 року N 330,
від 25 грудня 2004 року N 1758,
від 26 вересня 2007 року N 1184,
від 27 лютого 2008 року N 125,
від 12 листопада 2008 року N 989

Додатково див. оголошення
("Офіційний вісник України", N 55, 4 серпня 2008 р.)

Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

(вступна частина із змінами, внесеними згідно з постановою
Кабінету Міністрів України від 27.02.2008 р. N 125)

1. Затвердити Правила надання послуг пасажирського автомобільного транспорту
(додаються).

(пункт 1 із змінами, внесеними згідно з постановою
Кабінету Міністрів України від 27.02.2008 р. N 125)

2. Міністерству транспорту та зв'язку забезпечити надання роз'яснень з питань
застосування Правил, затверджених цією постановою.

(постанову доповнено пунктом 2 згідно з постановою
Кабінету Міністрів України від 27.02.2008 р. N 125)

3. Ця постанова набирає чинності з дня опублікування, крім пункту 32 Правил надання
послуг пасажирського автомобільного транспорту, який набирає чинності в частині
надання послуг з перевезення на міжміських маршрутах з 1 січня 2010 р., а на інших
маршрутах - з 1 січня 2012 року.

(постанову доповнено пунктом 3 згідно з постановою
Кабінету Міністрів України від 27.02.2008 р. N 125,

Прем'єр-міністр України

П. ЛАЗАРЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 18 лютого 1997 р. N 176
(у редакції постанови Кабінету
Міністрів України
від 26 вересня 2007 р. N 1184)

ПРАВИЛА **надання послуг пасажирського автомобільного транспорту**

I. Загальні положення

1. Ці правила визначають порядок здійснення перевезень пасажирів та їх багажу автобусами, таксі, легковими автомобілями на замовлення, а також обслуговування пасажирів на автостанціях і є обов'язковими для виконання організаторами (замовниками) регулярних перевезень та замовниками транспортних послуг, автомобільними перевізниками, персоналом автомобільного транспорту, автостанціями та пасажирами.
2. Терміни, що вживаються у цих Правилах, мають таке значення:
  - 1) автостанційний збір - плата за надання обов'язкових послуг автостанціями, що справляється з осіб, які придбавають квитки на проїзд автобусами приміських, міжміських та міжнародних маршрутів, і включається до вартості квитка;
  - 2) багаж - вантаж, розміри якого не перевищують 100 x 50 x 30 сантиметрів, вагою від 10 до 40 кілограмів;
  - 3) багажна квитанція - документ, який видається пасажирові на підтвердження факту прийняття багажу для перевезення або зберігання, із зазначенням його цінності, вартості перевезення та зберігання;
  - 4) бронювання місця (кількох місць) - попереднє замовлення місця (кількох місць) в автобусі з відстроченням платежу на визначений строк;
  - 5) вартість квитка - сума, що складається з вартості проїзду автобусом, автостанційного збору, плати за послуги з попереднього продажу квитків (за наявності такої);
  - 6) вартість проїзду - сума, за якою автомобільний перевізник здійснює перевезення, що включає вартість за тарифом, страховий платіж та податок на додану вартість;
  - 7) диспетчер - особа, на яку покладено повноваження щодо здійснення диспетчерського управління;

- 8) диспетчерська станція - спеціально обладнане приміщення або комплекс технічних споруд (засобів), призначених для диспетчерського управління рухом автобусів та/або таксі;
- 9) квиткова каса - спеціально обладнане приміщення, в якому здійснюється оформлення квитків та документів, що підтверджують право на перевезення багажу, а також їх повернення;
- 10) квиток на проїзд - документ установленої форми, який підтверджує факт укладення договору перевезення;
- 11) мережа стоянок таксі - територіальне визначена сукупність спеціально обладнаних стоянок, на яких таксі перебувають під час очікування пасажирів;
- 12) пасажир - особа, якій надається послуга з перевезення транспортним засобом та яка не бере участь у керуванні ним;
- 13) пасажиромісткість - передбачена технічною характеристикою транспортного засобу та визначена у реєстраційних документах кількість місць для перевезення пасажирів у транспортному засобі;
- 14) пасажиропотік - кількість осіб, які здійснюють проїзд за визначеним маршрутом або напрямком у певний проміжок часу;
- 15) попередній продаж квитків - продаж квитків за добу до відправлення автобуса в рейс;
- 16) поточний продаж квитків - продаж квитків у день відправлення автобуса в рейс;
- 17) ручна поклажа - вантаж, розміри якого не перевищують 60 x 40 x 20 сантиметрів, вагою до 10 кілограмів включно;
- 18) схема маршруту - картографічне зображення маршруту;
- 19) транспортні послуги - діяльність, пов'язана із задоволенням потреби населення в перевезеннях автомобільним транспортом;
- 20) трафарет - покажчик інформації для пасажирів про маршрут.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі України "Про автомобільний транспорт".

3. Порядок організації перевезень пасажирів і багажу автомобільним транспортом встановлює Мінтрансз'язку.

4. Внутрішні та міжнародні перевезення пасажирів автомобільним транспортом здійснюються відповідно до цих Правил, законодавства про захист прав споживачів та інших нормативно-правових актів у сфері автомобільних перевезень.

5. Персонал автомобільного транспорту та особи, діяльність яких пов'язана з наданням послуг з перевезення пасажирів автомобільним транспортом, повинні мати відповідні знання та кваліфікацію.

6. Транспортні засоби, які використовуються для перевезення пасажирів, повинні відповідати вимогам безпеки, комфортності, охорони праці та екології, перебувати в належному технічному і санітарному стані, бути укомплектованими відповідно до законодавства з відповідним оформленням ліцензійної картки.

7. Дія цих Правил не поширюється на перевезення, які здійснюються:

- 1) транспортними засобами спеціального призначення;
- 2) транспортними засобами, задіяними під час забезпечення обороноздатності, правопорядку та ліквідації наслідків стихійного лиха і надзвичайної ситуації;
- 3) службовими легковими автомобілями;
- 4) транспортними засобами, які належать фізичним особам і використовуються ними для задоволення власних потреб, що не має на меті отримання прибутку.

8. Інформаційне забезпечення перевезень пасажирів здійснюється з дотриманням вимог законодавства про мови.

9. Розклад руху автобусів під час здійснення міжміських перевезень, тривалість рейсу яких перевищує чотири години, складається з урахуванням необхідності задоволення потреби пасажирів у питній воді, харчуванні тощо.

10. Державний контроль за дотриманням передбачених цими Правилами вимог покладається на Головавототрансінспекцію, органи Державтоінспекції та Держспоживстандарту.

11. Замовники перевезень, перевізники, автостанції, персонал автомобільного транспорту та пасажирів несуть відповідальність за виконання цих Правил згідно із законом.

12. Обов'язкове особисте страхування пасажирів від нещасних випадків на транспорті здійснюється згідно із законодавством.

II. Перевезення пасажирів автобусами

13. Перевезення пасажирів автобусами залежно від режиму їх організації можуть бути: регулярними, регулярними спеціальними та нерегулярними.

Умови регулярних та регулярних спеціальних перевезень зазначаються у паспорті маршруту.

14. Регулярні перевезення організовують відповідні органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування (далі - замовники регулярних перевезень) згідно з програмами розвитку автомобільного транспорту на відповідній території з метою задоволення потреби населення у перевезеннях з урахуванням пропозицій громадян, підприємств, установ, організацій і перевізників.

15. Замовники регулярних перевезень визначають умови їх організації на відповідній території.

16. Автобусний маршрут загального користування (далі - маршрут) відкривають:

Укравтотранс - міжобласний та міжнародний;

Рада міністрів Автономної Республіки Крим, облдержадміністрації - внутрішньообласний;

виконавчі органи сільських, селищних і міських рад - міський.

17. Відкриття та закриття маршруту проводиться за рішенням замовника регулярних перевезень з одночасним внесенням змін до реєстру маршрутів.

18. Припинення перевезень за маршрутом проводиться за рішенням замовника регулярних перевезень, яке приймається не пізніше ніж за 15 днів до припинення перевезень, а у разі настання обставин непереборної сили - невідкладно.

19. Внесення змін постійного характеру до маршруту та/або графіка руху здійснюється у межах відповідної мережі маршрутів.

20. Внесення змін постійного характеру до маршруту (продовження, скорочення, зміна шляху проходження між зупинками), введення або вилучення зупинок та/або зміна графіка руху може здійснюватися:

1) на міських і приміських маршрутах у разі зміни:

графіка руху (часу відправлення з кінцевих або проміжних зупинок), що не перевищує 20 хвилин;

шляху проходження (продовження або скорочення без зміни виду сполучення), що не перевищує 25 відсотків загальної протяжності маршруту;

шляху проходження (без зміни кінцевих зупинок та виду сполучення), якщо така зміна стосується не більш як 30 відсотків загальної протяжності маршруту;

2) на міжміських маршрутах у разі зміни:

графіка руху до будь-якої із зупинок не більш як на одну годину;

шляху проходження міжобласного маршруту в межах однієї області за умови, що зміна його протяжності не перевищує 100 кілометрів, після її погодження в установленому порядку.

21. Внесення змін до маршруту та/або графіка руху, передбачених пунктом 20 цих Правил, здійснюється шляхом внесення змін до договору про організацію перевезень чи дозволу на обслуговування (далі - дозвіл) за погодженням сторін.

22. Внесення змін до маршруту та/або графіка руху, не передбачених пунктом 20 цих Правил, здійснюється за умови розірвання договору про організацію перевезень чи анулювання дозволу за погодженням сторін шляхом виключення маршруту та/або графіка руху з відповідної мережі маршрутів та включення до неї нового маршруту.

23. Місця зупинки автобуса, який здійснює перевезення у звичайному режимі руху на міському маршруті, встановлюються на відстані 400 - 600 метрів одна від одної у межах розташування багатоповерхової забудови і на відстані 600 - 800 метрів - у межах розташування одно- та двоповерхової забудови.

24. Місцями зупинки автобуса, який здійснює перевезення у режимі маршрутного таксі, визначаються кінцеві пункти маршруту. Посадка та висадка пасажирів з автобуса проводиться на їх вимогу у місцях зупинки громадського транспорту, а також в інших місцях з обов'язковим дотриманням Правил дорожнього руху.

25. Посадка та висадка пасажирів з автобуса, що здійснює перевезення в експресному режимі руху, проводиться на зупинках громадського транспорту.

26. Місця зупинки на міських і приміських маршрутах із значним пасажиропотоком обладнуються автопавільйонами, навісами, на яких розміщується інформація про рух автобусів на маршруті.

27. Залежно від виду сполучення на автобусах розміщується така інформація:

у разі здійснення міських та приміських перевезень на передньому трафареті - номер маршруту і найменування початкового та кінцевого пунктів; на боковому трафареті - найменування основних, де здійснюються проміжні зупинки; на задньому трафареті - номер маршруту; у разі здійснення перевезень в експресному режимі руху та в режимі маршрутного таксі на передньому і боковому трафаретах над номером маршруту та найменуванням пунктів, де здійснюються зупинки, - напис відповідно червоною фарбою "Експрес", чорною - "Маршрутне таксі"; біля дверей - позначення входу і виходу;

у разі здійснення міжміських та міжнародних перевезень на передньому і боковому трафаретах - найменування початкового та кінцевого пунктів маршруту (у разі здійснення міжнародних перевезень інформація подається двома мовами у два рядки: верхній - українською, нижній - мовою держави, до якої здійснюється перевезення).

У салоні автобуса розміщується така інформація:

- 1) витяг із цих Правил (у частині прав та обов'язків водія і пасажирів);
- 2) позначення входу та виходу;
- 3) відомості про розмір штрафу за безквитковий проїзд і перевезення неоплаченого багажу;
- 4) відомості про перевізника та страховика (найменування, адреса і телефон);
- 5) загальна пасажиромісткість із зазначенням окремо кількості місць для сидіння пасажирів;
- 6) позначення місць розташування аварійних виходів (із зазначенням способу їх відчинення), вогнегасника, аптечки та кнопки екстреної зупинки;
- 7) напис "Не курити", "Місця для пасажирів з дітьми та інвалідів" (на міських та приміських маршрутах);
- 8) нумерація місць під час здійснення міжміських та міжнародних перевезень.

Розміри та освітлення інформаційних написів повинні бути такими, щоб їх можна було прочитати у світлу і темну пору доби:

в салоні автобуса - з відстані не менш як 1 метр;

на передньому та задньому трафаретах - з відстані не менш як 15 метрів, на боковому - не менш як 3 метри.

28. На маршруті повинні бути передбачені:

майданчики для розвороту та короткострокової стоянки автобусів у початковому і кінцевому пунктах маршруту;

посадкові майданчики на проміжних пунктах зупинки.

Місцями зупинки автобусів на приміських та міжміських маршрутах визначаються автостанції, а у разі їх відсутності - місця розташування автопавільйонів, на яких розміщується інформація, що містить найменування зупинки, початкового та кінцевого пунктів маршруту і час відправлення автобусів.

Місця зупинки автобусів приміських маршрутів на території населених пунктів, крім автостанцій, погоджують виконавчі органи сільських, селищних і міських рад.

Місця зупинки автобусів на міських маршрутах обладнуються автопавільйонами, трафаретами з найменуванням зупинки і номерами маршрутів, відомостями про режим роботи автобусів, найменуванням початкового та кінцевого пунктів маршруту.

У разі коли інтервал руху на міському маршруті не перевищує 10 хвилин, на трафаретах зазначається інтервал руху протягом доби, в разі більшого інтервалу - час відправлення автобусів із зупинки.

Відомості про режим руху автобусів у вихідні та святкові дні наводяться як примітка до основної інформації.

На зупинках автобусів, що здійснюють перевезення в експресному режимі руху та у режимі маршрутного таксі, на трафареті над назвою зупинки розміщується напис червоною фарбою "Експрес", чорною - "Маршрутне таксі".

Зупинки на вимогу обладнуються трафаретом з написом чорною фарбою "На вимогу".

Розміри написів на трафаретах, що розміщені у місцях зупинки, повинні бути такими, щоб їх можна було прочитати з відстані не менш як 3 метри.

29. Перевезення пасажирів за приміськими та міжміськими маршрутами у межах території однієї області (внутрішньообласні маршрути) здійснюється на підставі договору про організацію перевезень, укладеного відповідно до законодавства. Типова форма такого договору, що повинен містити чіткі вимоги стосовно забезпечення безпеки дорожнього руху під час виконання договірних зобов'язань, затверджується Мінтрансв'язку.

30. Перевезення пасажирів за приміськими та міжміськими маршрутами, які виходять за межі території областей (міжобласні маршрути), здійснюється на підставі дозволу, який видається в установленому законодавством порядку. Витяг з дозволу повинен перебувати в автобусі.

31. На маршрутах використовуються автобуси загального призначення, категорія та клас яких відповідають вимогам, установленим для міського, приміського, міжміського чи міжнародного транспорту, а пасажиромісткість - пасажиропотоку з урахуванням забезпечення доступу до об'єктів соціального, медичного та культурного призначення для осіб з особливими потребами. Вимоги до структури рухомого складу встановлює замовник регулярних перевезень.

32. Забороняється надання послуг з перевезення пасажирів з використанням автобусів, переобладнаних з вантажних транспортних засобів.

(пункт 32 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27.02.2008 р. N 125, набирає чинності в частині надання послуг з перевезення на міжміських маршрутах з 1 січня 2010 року, а на інших маршрутах - з 1 січня 2012 року)

33. Перевезення пасажирів за міськими і приміськими маршрутами здійснюється у звичайному режимі (основний вид перевезень), а також експресному режимі та режимі маршрутного таксі (додаткові види перевезень).

Перевезення пасажирів у режимі маршрутного таксі організовується за наявності сполучення у звичайному та/або експресному режимі руху автотранспорту або руху інших видів транспорту.

34. Перевізник проводить стажування водія перед переведенням його на новий маршрут або на відмінну модель автобуса, ознайомлює з паспортом маршруту та видає водію погоджений замовником перевезень витяг з нього, а також формуляр у разі здійснення міжнародних нерегулярних та маятникових перевезень.

35. Перевізник самостійно забезпечує у повному обсязі перевезення пасажирів відповідно до умов договору про організацію перевезень або дозволу, в тому числі резервними автобусами, на випадок виходу автобуса з ладу чи збільшення пасажиропотоку.

36. У разі виникнення потреби в короткочасному залученні додаткової кількості автобусів для задоволення підвищеного попиту на перевезення міським або приміським маршрутом замовник перевезень видає перевізникові тимчасове рішення про використання для перевезень додаткових автобусів на строк до трьох діб, якщо це передбачено умовами договору.

У разі здійснення перевезень на маршруті кількома перевізниками, договір з якими передбачає можливість залучення додаткових автобусів, замовник пропонує кожному з них забезпечити перевезення пропорційно до затвердженої для таких перевізників кількості рейсів.

37. У разі виходу з ладу автобуса (припинення перевезення через настання надзвичайної або невідвортної за даних умов події) приміського чи міжміського сполучення водій здійснює пересадку пасажирів в інший автобус, яким пасажирів будуть доставлені до найближчої автостанції чи кінцевого пункту призначення. У такому разі на приміському маршруті пасажир повертається повна, а на міжміському невикористана вартість квитка. Перевізник організовує подальшу поїздку пасажирів.

Оплата послуг перевізника з попутного перевезення пасажирів до найближчої автостанції у міжміському сполученні здійснюється за рахунок коштів перевізника, під час рейсу якого відбулася пересадка пасажирів.

У разі виходу з ладу автобуса міського сполучення перевізник повертає пасажирам повну вартість квитка, а подальша поїздка оплачується та здійснюється ними самостійно.

38. Відправлення автобуса, що здійснює перевезення в режимі маршрутного таксі, відбувається відповідно до затвердженого розкладу руху, незалежно від кількості пасажирів у салоні.

39. Замовник регулярних перевезень за міськими автобусними маршрутами може залучити на конкурсних засадах суб'єкта господарювання для виконання функцій з організації та управління рухом автобусів і підготовки інформації про роботу перевізників.

Замовник регулярних перевезень не має права залучати суб'єктів господарювання, які надають послуги з перевезень, діють на ринку транспортних послуг, представляють інтереси окремих перевізників або груп перевізників чи контролюються зазначеними суб'єктами.

40. За договором перевезення пасажир автобусом перевізник зобов'язується безпечно перевезти пасажир до пункту призначення, а в разі здавання ним багажу - доставити до пункту призначення багаж та видати його пасажиру або уповноваженій ним особі. Пасажир зобов'язується внести установлену плату за проїзд, а в разі здавання багажу до багажного відділення - плату за його перевезення.

41. Пасажир повинен мати квиток на проїзд, квитанцію на перевезення багажу міжміськими маршрутами регулярних перевезень, які дійсні тільки на зазначений у них день і рейс автобуса.

Особа, що придбала квиток, повинна здійснити посадку в автобус на автостанції, зазначеній у квитку, або за попереднім погодженням з автостанцією та внесенням відповідної позначки до квитково-касового листа на іншій зупинці, передбаченій розкладом руху. У разі відсутності попереднього погодження та запізнення на рейс оплачене місце за пасажиром не зберігається.

У разі втрати документа на проїзд пасажир до посадки не допускається, вартість документа на проїзд не повертається, дублікат не видається, претензії не приймаються. У разі відсутності у пасажир документа на проїзд, а за наявності у нього пільг - документа, що підтверджує право на пільговий проїзд, пасажир вважається таким, що не має права на проїзд.

42. Пункт 42 виключено

(згідно з постановою Кабінету
Міністрів України від 27.02.2008 р. N 125)

43. На міжміських маршрутах не дозволяється перевозити дітей віком до 10 років без супроводження дорослих, за винятком випадків перевезення дітей до загальноосвітніх чи дошкільних навчальних закладів у сільській місцевості автобусами внутрішньообласних маршрутів та регулярних спеціальних перевезень.

44. Право позачергового входу в автобус мають вагітні жінки, інваліди, пасажирів з дітьми дошкільного віку, особи похилого віку.

Для зазначених категорій пасажирів у передній частині салонів автобусів міських та приміських маршрутів відводяться місця для сидіння.

Регулярні спеціальні перевезення

45. Регулярні спеціальні перевезення організуються для перевезення працівників підприємств, установ та організацій, учнів, студентів, туристів, екскурсантів та інших організованих груп пасажирів,

46. Регулярні спеціальні перевезення здійснюються на підставі договору, згідно з яким перевізник надає підприємству, установі та організації, яка виступає замовником транспортних послуг, послуги з перевезення організованої групи пасажирів за певним маршрутом і визначеним розкладом руху, протягом передбаченого договором строку.

47. Перевізник проводить стажування водіїв перед переведенням його на новий маршрут або на відмінну модель автобуса, видає паспорт маршруту із зазначенням схеми маршруту, графіка руху автобуса, графіка роботи та відпочинку водіїв.

48. Під час здійснення регулярних спеціальних перевезень пасажирський перевізник забезпечує в установленому законодавством порядку страхування пасажирів.

(пункт 48 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27.02.2008 р. N 125)

49. Передній трафарет автобуса повинен містити напис чорною фарбою "Спеціальне перевезення" та офіційне найменування (повне або скорочене) замовника транспортних послуг.

У салоні автобуса розміщується інформація про перевізника та страховика із зазначенням найменування, адреси, номера телефону і страхової суми.

50. Під час здійснення регулярного спеціального перевезення водій повинен мати копію договору із замовником транспортних послуг та паспорт маршруту.

Нерегулярні перевезення

51. Нерегулярні перевезення здійснюються на замовлення юридичної або фізичної особи як разові перевезення організованої групи пасажирів за визначеним маршрутом.

52. До нерегулярних перевезень належать:

туристично-екскурсійні;

весільні та святкові;

ритуальні;

одноразові перевезення до місць відпочинку;

інші перевезення, що не заборонені пунктом 55 цих Правил.

53. У разі здійснення нерегулярних перевезень забороняється:

здійснення перевезень одним перевізником або одним транспортним засобом за одним маршрутом, або між тими самими пунктами більш як два рази на тиждень;

організація (зокрема шляхом пропонування фізичним особам проїзду самотійно або за допомогою інших осіб чи засобів масової інформації) та здійснення перевезення за задалегідь визначеними напрямками, надання послуг з перевезення автобусом за задалегідь визначеним маршрутом, між визначеними кінцевими пунктами, з установленими часом відправлення, прибуття і вартістю проїзду;

встановлення та стягнення плати за проїзд з окремих пасажирів;

самовільне (не передбачене умовами договору) визначення початкових, проміжних і кінцевих пунктів перевезення;

здійснення посадки та висадки пасажирів у пунктах і на зупинках, визначених для посадки і висадки пасажирів на маршрутах з регулярним перевезенням.

У разі порушення зазначених вимог перевезення не вважається нерегулярним і повинно здійснюватись відповідно до вимог, які встановлені для регулярних або регулярних спеціальних перевезень.

54. Під час здійснення нерегулярних перевезень водію забороняється проводити посадку та/або висадку пасажирів у не визначених договором місцях.

55. Замовлення юридичною або фізичною особою автобуса для нерегулярних перевезень здійснюється шляхом укладення з перевізником письмового договору про замовлення транспортного засобу.

Суб'єкт господарювання, який надає туристичні та екскурсійні послуги і здійснює перевезення власним чи орендованим транспортним засобом, укладає договір перевезення з кожною особою.

56. Договір на здійснення нерегулярних перевезень, що укладається між юридичною або фізичною особою та перевізником у письмовій формі, повинен містити дату і час здійснення перевезень, початковий та кінцевий пункти маршруту, маршрут перевезення і державний реєстраційний номер транспортного засобу.

Типову форму договору про здійснення нерегулярних перевезень затверджує Мінтрансв'язку.

57. У дорожньому листі перевізник зазначає початковий та кінцевий пункти маршруту, найменування замовника послуг з нерегулярних перевезень, а також:

для фізичних осіб - прізвище, ім'я та по батькові, адресу проживання;

для юридичних осіб - найменування юридичної особи та її місцезнаходження.

58. Під час здійснення нерегулярних перевезень пасажирський перевізник забезпечує в установленому законодавством порядку страхування пасажирів.

(пункт 58 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27.02.2008 р. N 125)

59. Після закінчення поїздки замовник (уповноважена ним особа) підписом у дорожньому листі підтверджує обсяг виконаної роботи.

60. Передній трафарет автобуса містить напис червоною фарбою "Нерегулярне перевезення".

У салоні автобуса розміщується інформація про перевізника та страховика із зазначенням найменування, адреси, номера телефону, страхової суми.

61. Під час здійснення нерегулярних перевезень водій повинен мати копію договору перевізника із замовником транспортних послуг і копію договору обов'язкового особистого страхування від нещасних випадків на транспорті.

62. Основні вимоги щодо забезпечення безпечного перевезення пасажирів під час здійснення нерегулярних пасажирських перевезень встановлюються Мінтрансзв'язку та МВС.

Перевезення організованих груп дітей

63. Перевезення організованих груп дітей повинно здійснюватися із забезпеченням високого рівня безпеки та надійності транспортного обслуговування.

64. Максимальна кількість дітей для перевезення автобусом не повинна перевищувати кількості місць для сидіння, визначеної технічною характеристикою та реєстраційними документами транспортного засобу.

65. Організовані групи дітей повинні перевозитися досвідченими водіями, які мають стаж керування транспортним засобом не менш як п'ять років.

66. Перевезення організованих груп дітей колоною з п'яти і більше автобусів здійснюється за умови супроводу відповідними територіальними підрозділами Державтоінспекції.

67. До початку перевезення організованих груп дітей замовник і перевізник:

1) визначають маршрут перевезення організованих груп дітей, як правило, такий, за яким уже здійснюються регулярні перевезення;

2) встановлюють зупинки автобуса:

технічні - одна на перші 50 кілометрів і не менше однієї - на кожні наступні 100 кілометрів маршруту;

для відпочинку - на п'ять хвилин через кожну годину руху і на 30 хвилин - через кожні п'ять годин руху (допускається поєднання 30-хвилинного відпочинку з перервою на обід);

для приймання їжі - через три - п'ять годин руху;

для ночівлі;

3) складають схему маршруту та встановлюють розклад руху.

68. Перевезення організованих груп дітей здійснюються тільки у світлу пору доби і за сприятливих погодних умов.

69. Схема маршруту та розклад руху оформляються в трьох примірниках і затверджуються замовником за погодженням з перевізником та територіальним підрозділом Державтоінспекції.

Один примірник схеми маршруту і розкладу руху видається водію, інші зберігаються у замовника та перевізника.

70. Замовник зобов'язаний:

до початку поїздки скласти у трьох примірниках список групи дітей;

допускати до поїздки дітей, які зазначені у списках і не мають протипоказань для далеких поїздок за станом здоров'я, що підтверджується відповідною довідкою лікаря;

призначити для кожної групи з десяти дітей керівника, відповідального за супроводження їх під час поїздки, а для групи з 30 і більше дітей - медичного працівника та провести інструктаж з правил поведінки і техніки безпеки.

71. Рух колони автобусів з організованими групами дітей здійснюється відповідно до Правил дорожнього руху.

72. Замовник перевезень організованих груп дітей зобов'язаний забезпечити кожен автобус питною водою та засобами медичної допомоги.

73. Керівник групи дітей зобов'язаний:

провести бесіду з дітьми, ознайомити їх з правилами поведінки і техніки безпеки під час поїздки;

забезпечувати дотримання дітьми належного порядку під час руху (діти повинні сидіти на призначених для цього місцях), а також під час посадки (висадки) з автобуса;

забезпечувати посадку (висадку) дітей після зупинки автобуса тільки з посадкового майданчика, а в разі його відсутності - з тротуару або узбіччя, якщо це неможливо - з крайньої смуги проїзної частини (але не з боку суміжної смуги для руху), за умови, що це безпечно і не створює перешкод іншим учасникам руху, а також справності засобів аварійної світлової сигналізації;

проходити з організованою групою дітей тільки тротуарами та пішохідними доріжками, а у разі їх відсутності - краєм проїзної частини назустріч руху транспортних засобів і тільки у світлу пору доби;

підписати після надання транспортної послуги дорожній лист, замовлення на перевезення, зазначивши відстань, час початку та закінчення роботи, а у разі зміни розкладу руху - її причину.

74. У разі настання несприятливих погодних і дорожніх умов, виходу з ладу автобуса, виникнення загрози безпеці руху, а також погіршення стану здоров'я водія необхідно припинити рух з повідомленням про це перевізника, який повинен вжити заходів для доставки дітей до кінцевого пункту маршруту, заміни автобуса, водія.

III. Перевезення ручної поклажі та багажу

75. Плата за перевезення ручної поклажі не справляється у разі перевезення її у салоні автобуса:

міжміського або міжнародного сполучення - не більше однієї одиниці ручної поклажі;

міського або приміського сполучення - не більше двох одиниць.

Ручна поклажа перевозиться у салоні автобуса під наглядом пасажирів.

За перевезення ручної поклажі у салоні автобуса понад норму з пасажирів справляється плата за тарифом, встановленим згідно із законодавством.

У разі здавання ручної поклажі до багажного відділення транспортного засобу за її перевезення справляється плата як за перевезення багажу.

76. Багаж пасажирів перевозиться у багажному відділенні автобуса (якщо це передбачено конструкцією автобуса) за плату.

У разі відсутності багажного відділення багаж перевозиться в салоні автобуса (одна одиниця - безоплатно, решта - за плату згідно з тарифом).

Багаж, що перевозиться в салоні автобуса, повинен бути розміщений так, щоб не заважати вільному проходу пасажирів уздовж салону автобуса та не блокувати доступ до основних і аварійних виходів.

Перевізник може здійснювати перевезення багажу вантажним автомобілем. Максимальна кількість місць багажу, що приймається до перевезення, визначається перевізником, але не може бути менше двох одиниць від одного пасажирів.

77. Право на отримання багажу має пасажир, що здав його для перевезення.

78. Пасажир під час здавання багажу для перевезення має право оголосити його цінність, сплативши встановлену суму.

79. Після завершення перевезення багаж зберігається у перевізника протягом доби без оплати. За зберігання багажу строком понад добу справляється плата за визначеним перевізником тарифом, якщо інше не передбачено законодавством.

80. Багаж (його частина), не доставлений особі протягом 14 днів після надходження заяви про його видачу, вважається втраченим і пасажирів, що оголосив цінність багажу, повертається компенсація у зазначеному розмірі та плата, що справлялася за його перевезення.

У разі коли цінність не оголошувалася, пасажирів повертається плата, що справлялася за перевезення багажу, а розмір компенсації визначається у судовому порядку.

81. Якщо втрачений багаж знайдено протягом року з дня подання заяви про його видачу, перевізник повинен повідомити про це пасажирові. Пасажир може одержати такий багаж протягом 30 днів, повернувши перевізникові гроші, виплачені як компенсація за втрату багажу.

82. У разі виявлення втраченого багажу чи ручної поклажі водій зобов'язаний за участю двох свідків скласти акт довільної форми з детальним описом зовнішнього вигляду речей і здати їх разом з актом перевізнику.

Не затребувані протягом місяця у пункті призначення багаж чи ручна поклажа вважаються знахідкою.

83. Особи з обмеженими фізичними можливостями мають право на безоплатне перевезення засобів, призначених для особистого пересування (інвалідні візки, милиці тощо).

84. Не допускаються до перевезень:

небезпечні вантажі, зокрема легкозаймисті, вибухонебезпечні і такі, що можуть забруднити транспортний засіб чи одяг пасажирів;

зброя та тварини, крім випадків, передбачених законом.

85. Перевезення тварин пасажирським автомобільним транспортом здійснюється в установленому законодавством порядку.

IV. Перевезення на таксі та легковими автомобілями на замовлення

Перевезення пасажирів та їх багажу на таксі

86. Перевізник, який здійснює перевезення пасажирів та їх багажу на таксі (далі - послуги таксі), повинен дотримуватися вимог законодавства про автомобільний транспорт та захист прав споживачів.

Для надання послуг таксі перевізники повинні мати зареєстровані відповідно до законодавства транспортні засоби, відповідну ліцензію і ліцензійну картку на кожний автомобіль, обладнаний відповідно до встановлених технічних вимог.

87. Перевізник, який надає послуги таксі, може укласти з іншим суб'єктами господарювання договір про надання інформаційно-диспетчерських послуг, а з органами місцевого самоврядування - про користування стоянками таксі.

88. Мережа стоянок таксі та вимоги до їх обладнання визначаються Київською та Севастопольською міськдержадміністраціями, органами місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень за погодженням з відповідними територіальними підрозділами Державтоінспекції.

89. Послуги таксі надаються громадянам у порядку черги на стоянках таксі та на шляху прямування, а також на замовлення (звичайне, термінове, нічне; усне, письмове чи по телефону).

90. Кількість пасажирів, що перевозяться в транспортному засобі, не повинна перевищувати його пасажиромісткість.

91. Право на позачергове перевезення на таксі надається вагітним жінкам, інвалідам, пасажиром з дітьми дошкільного віку та особам похилого віку.

92. Розрахунки за послуги таксі проводяться після закінчення перевезення. На вимогу пасажиром йому видається чек відповідно до оплаченої вартості проїзду.

93. У разі одночасного перевезення кількох пасажирів сума, що підлягає сплаті кожним з них, розраховується шляхом поділу загальної суми вартості проїзду на кількість пасажирів пропорційно відстані поїздки кожного. У разі зупинки таксі в дорозі з вини водія час простою пасажиром не оплачується.

94. У салоні таксі дозволяється перевозити речі, які вільно проходять через дверні отвори автомобіля (без зняття обмежників), не псують і не забруднюють салон, не заважають водієві керувати автомобілем і користуватися дзеркалом заднього виду.

Перевезення тварин на таксі здійснюється відповідно до вимог законодавства.

У багажному відділенні таксі дозволяється перевезення вантажу, загальна вага якого не перевищує передбачену технічною характеристикою транспортного засобу, за умови вільного закриття та/або відкриття кришки багажника.

95. Водій таксі несе відповідно до закону відповідальність за псування або втрату прийнятого для перевезення багажу.

Особливості замовлення послуг таксі за допомогою дистанційних засобів зв'язку

96. Надання послуг таксі за попереднім замовленням за допомогою дистанційних засобів зв'язку здійснюється суб'єктами господарювання, які надають інформаційно-диспетчерські послуги (далі - суб'єкт господарювання), уклали відповідні договори з перевізниками, мають власні транспортні засоби, призначені для перевезень на таксі.

97. Замовлення за допомогою дистанційних засобів зв'язку здійснюється шляхом укладення договору між суб'єктом господарювання та особою, що замовляє перевезення.

98. У разі замовлення послуги таксі необхідно визначити:

- 1) час і місце (адреса) подачі транспортного засобу;
- 2) кінцевий пункт маршруту (за бажанням замовника послуги);
- 3) час доставки у кінцевий пункт (за бажанням замовника послуги);
- 4) контактний телефон замовника послуги;
- 5) вартість послуги з перевезення (за бажанням замовника послуги);
- 6) інші основні характеристики обслуговування (за погодженням сторін).

Суб'єкт господарювання, який надає інформаційно-диспетчерські послуги, уточнює час, необхідний для здійснення перевезення, та час подачі транспортного засобу з урахуванням особливостей дорожньо-транспортної ситуації (погодні умови, період доби, можливі ускладнення під час виконання замовлення).

99. Перед укладенням договору суб'єкт господарювання повинен повідомити замовникові перевезення (на його вимогу) про:

- 1) своє найменування та місцезнаходження;
- 2) адресу та номер телефону, за якими приймаються претензії щодо неналежного рівня обслуговування;
- 3) основні характеристики послуги (час подачі транспортного засобу, модель, номерний знак тощо);
- 4) ціну послуги та/або тариф на проїзд, включаючи плату за подачу транспортного засобу, умови оплати послуги;
- 5) порядок розірвання договору.

100. Параметри обслуговування та надана інформації заносяться в журнал реєстрації, форма та порядок ведення якого затверджуються Мінтрансзв'язку.

Журнал реєстрації повинен зберігатися протягом одного року.

101. У разі укладення договору про замовлення послуги таксі за допомогою дистанційних засобів зв'язку суб'єкт господарювання відповідає за виконання його умов та надання достовірної і своєчасної інформації про послугу.

102. Про порушення умов договору, що призвело до неможливості надання або отримання послуги таксі в обумовлений строк, суб'єкт господарювання, замовник послуг повідомляє в обов'язковому порядку іншій стороні.

103. Якщо замовлення послуги перевезення на таксі прийнято не пізніше ніж за 30 хвилин до визначеного часу його виконання і суб'єкт господарювання не має можливості забезпечити виконання замовлення, він зобов'язаний попередити про це замовника послуги не пізніше ніж за 30 хвилин до визначеного часу подачі транспортного засобу, а в разі, коли час від прийняття замовлення до його виконання становить менш як 30 хвилин, - негайно.

Перевезення легковими автомобілями на замовлення

104. Для надання послуг з перевезення легковими автомобілями на замовлення (далі - перевезення на замовлення) перевізник зобов'язаний використовувати транспортні засоби, які належать йому на праві власності чи користування, що підтверджується відповідними реєстраційними документами, мати відповідну ліцензію і ліцензійну картку на кожен автомобіль.

105. Перевезення на замовлення здійснюється за договором, який укладається між перевізником та фізичною або юридичною особою у письмовій формі і повинен містити інформацію про основні характеристики обслуговування, відповідальність сторін, форму

та строк проведення розрахунку, марку і клас транспортного засобу, його облаштування, наявність додаткового технічного обладнання.

Договір може бути укладений:

окремо на кожну послугу з визначенням часу та місця посадки пасажирів (групи пасажирів), місця та орієнтовного часу прибуття, а також загального розміру оплати послуги;

на встановлений строк обслуговування з визначенням переліку обов'язків, що покладаються на водія, виду оплати (подорожна, погодинна та/або покілометрова) з можливим продовженням строку дії договору за домовленістю сторін.

106. Послуги з перевезення на замовлення не можуть надаватися на стоянках таксі та на шляху проходження автомобіля особам, з якими не було попередньої домовленості про надання послуги. Вартість послуг визначається за попередньою домовленістю замовника послуг з перевізником або його представником.

107. Перевізнику, який надає послуги з перевезення на замовлення, забороняється оформляти послугу та здійснювати посадку пасажирів:

на шляху проходження;

на зупинках транспорту, стоянках таксі;

у місцях, не передбачених договором.

Перед виїздом для виконання замовлення перевізник забезпечує водія договором та розрахунковими документами.

Завершення надання послуги з перевезення на замовлення підтверджується підписанням акта виконаних робіт.

108. Під час надання послуг з перевезення на замовлення не дозволяється його облаштування (повністю або частково) з відтворенням будь-яких ознак таксі.

Надання інформаційно-диспетчерських послуг під час користування послугами з перевезення пасажирів на таксі та легковими автомобілями на замовлення

109. Суб'єкт господарювання, що надає інформаційно-диспетчерські послуги, зобов'язаний забезпечити:

1) регулювання руху таксі у транспортній мережі міста;

2) прийняття та оформлення замовлень на надання послуг таксі та послуг з перевезення на замовлення;

3) оформлення та видачу перевізникові договору і розрахункових документів у разі надання послуг з перевезення на замовлення;

4) інформування про послуги, що надаються перевізниками, наявний рухомий склад, ціну та/або тариф на послуги таксі;

5) диспетчерське управління транспортними засобами перевізників, які надають послуги таксі, згідно з укладеними договорами;

6) рекламу послуг таксі та послуг з перевезення на замовлення.

110. Суб'єктам господарювання, що надають інформаційно-диспетчерські послуги, забороняється:

укладати договори з автомобільними перевізниками, які не мають відповідних ліцензій;

обслуговувати транспортні засоби, на які не оформлені ліцензійні картки;

подавати недостовірну інформацію про вартість послуг і технічні характеристики транспортного засобу.

V. Організація роботи автостанцій, продаж та переоформлення проїзних документів

111. Відкриття та закриття автостанції здійснюється в установленому законодавством порядку за рішенням органів місцевого самоврядування.

112. Автостанції підлягають атестації на відповідність кількості та якості послуг, що надаються пасажиром та перевізникам, в установленому Мінтрансв'язку порядку.

113. Відносини власників автостанцій з Укравтотрансом, Радою міністрів Автономної Республіки Крим та облдержадміністраціями регулюються договором, примірну форму якого затверджується Мінтрансв'язку.

114. Перевізник укладає з автостанцією договір про надання послуг автостанцією, яким визначаються перелік та обсяги послуг, їх вартість і порядок проведення розрахунків. Примірну форму договору затверджує Мінтрансв'язку.

Порядок розрахунку вартості послуг, що надаються автостанцією перевізникові, визначає Мінтрансв'язку.

115. Перевізники відповідно до укладених договорів здійснюють продаж квитків через автостанції, агентства з продажу квитків та/або самостійно.

Примірну форму договору про продаж квитків затверджує Мінтрансв'язку.

Продаж квитків може здійснюватися водієм автобусу в разі відсутності у населеному пункті автостанції або агентства з продажу квитків, а також після закриття квитково-касової відомості на автостанції.

Продаж квитків здійснюється за маршрутом прямування та у зворотному напрямку, якщо це передбачено в договорі про продаж квитків.

У разі продажу квитків через агентство або перевізником самостійно частину автостанційного збору перевізник перераховує автостанції, на якій пасажир повинен здійснити посадку.

116. За надання обов'язкових послуг, передбачених статтею 36 Закону України "Про автомобільний транспорт", з пасажирів справляється автостанційний збір, що входить у вартість квитка.

Розмір автостанційного збору визначається власником автостанції за погодженням з Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською і Севастопольською міськими держадміністраціями, на території яких розташована автостанція. Порядок визначення розміру автостанційного збору затверджує Мінтрансв'язку.

117. Працівники автостанції, робота яких пов'язана з обслуговуванням перевізників та пасажирів, повинні мати службові розрізнявальні знаки, зразки яких затверджує Мінтрансв'язку.

118. У кімнаті матері і дитини надаються послуги пасажирам з дітьми віком до 10 років і вагітним жінкам.

119. Право на позачергове обслуговування на автостанції мають інваліди, громадяни похилого віку, вагітні жінки, пасажирів з дітьми дошкільного віку та інші визначені законом особи.

Функції з надання допомоги особам з обмеженими фізичними можливостями під час їх обслуговування на автостанціях покладаються на окремих її працівників.

120. На території та у приміщеннях автостанції можуть бути розташовані заклади торгівлі, громадського харчування, інші заклади обслуговування громадян і перевізників за умови, що це не призводить до порушення технологічного процесу.

121. На автостанції розміщується обов'язкова візуальна інформація, яка включає:

1) зовні будівлі:

вивіску біля входу з найменуванням автостанції, відомостями про власника, режим роботи автостанції;

трафарети на платформах перону із зазначенням номерів та напрямків руху автобусів (маршрутів);

2) всередині будівлі:

розклад руху автобусів із зазначенням найменування перевізника та відомостей про основні транспортні засоби, які використовуються під час здійснення міжобласних та міжнародних перевезень, номер платформи відправлення;

відомості про відкриття, закриття, зміну графіків руху, тимчасове припинення перевезень на маршруті тощо;

відомості про обов'язкове страхування пасажирів від нещасних випадків на транспорті;

перелік категорій громадян, які мають право на позачергове придбання квитків;

ім'я та прізвище керівника автостанції та працівника, на якого покладено функції з надання допомоги особам з обмеженими фізичними можливостями під час обслуговування на автостанціях;

витяг із цих Правил у частині прав та обов'язків сторін;

відомості про порядок повернення квитків;

відомості про місцезнаходження територіального органу у справах захисту прав споживачів;

перелік категорій громадян, які мають право на пільговий проїзд автомобільним транспортом;

відомості про місце зберігання книги скарг, заяв та пропозицій;

план автостанції із схемою евакуації людей та майна на випадок надзвичайної ситуації;

відомості про розташування та режим роботи кімнати матері і дитини;

схему розташування приміщень автостанції;

перелік обов'язкових послуг, що надаються автостанцією, та їх вартість;

перелік додаткових послуг, що надаються автостанцією, та їх вартість;

найменування та місцезнаходження організації, яка приймає претензії від пасажирів;

3) безпосередньо біля касового вікна:

номер каси;

перелік населених пунктів, до яких здійснюється продаж квитків, або напис "Продаж квитків на всі напрямки";

прізвище, ім'я та по батькові касира;

режим роботи каси;

напис про спеціалізацію роботи каси;

номери телефонів, за якими здійснюється бронювання та замовлення квитків;

відомості про порядок та правила перетинання державного кордону.

122. Через систему гучного мовлення особам надається інформація про:

1) час відправлення та прибуття автобусів згідно з розкладом;

- 2) несвоєчасне відправлення або прибуття автобуса - негайно після отримання черговим диспетчером відповідних відомостей від перевізника або з найближчої автостанції з подальшим повторенням через кожні 15 хвилин;
- 3) відміну рейсу чи заміну автобуса - щонайменше за півтори години до встановленого за розкладом часу відправлення автобуса з повторенням перший раз через 30 хвилин, а потім - через кожні п'ять хвилин. У такому разі оголошується порядок здавання або обміну квитків;
- 4) призначення додаткового рейсу (якщо про це заздалегідь не оголошено) в години, які забезпечать своєчасне інформування громадян. При цьому повідомляється про марку автобуса, час відправлення, номер каси, яка продає квитки на відповідний рейс;
- 5) зміни в роботі квиткових кас - негайно після прийняття такого рішення з оголошенням номерів кас, що змінюють режим роботи, номерів кас, які їх замінюють, назви маршрутів і рейсів, що змінені;
- 6) можливість отримання допомоги особами з обмеженими фізичними можливостями та матерями з дітьми під час обслуговування на автостанціях;
- 7) безпеку дорожнього руху.

123. Особам надається інша необхідна інформація про умови обслуговування, вартість та порядок надання послуг у довідкових службах автостанції, а у разі їх відсутності - у касах продажу квитків або у чергового автостанції.

Автостанція інформує водіїв автобусів про умови дорожнього руху на ділянках маршрутів.

124. Відповідальність за здійснення заходів із забезпечення безпеки руху транспортних засобів та переміщення пасажирів на території автостанції покладається на керівника автостанції.

Керівники автостанцій несуть відповідальність згідно із законом за якість та безпечність послуг, що надаються автостанціями пасажиром і перевізникам, технічний та санітарно-гігієнічний стан будівель, споруд, обладнання та території автостанції.

125. Перевізник повинен подати автобус на автостанцію, де формується приміський маршрут, за 20 хвилин, міжміський або міжнародний - за 40 хвилин до відправлення.

Можливість більш тривалого перебування автобуса на території автостанції визначається умовами договору про надання послуг з автостанцією.

126. Автостанція може додатково залучати для перевезення пасажирів автобуси перевізників, з якими укладені відповідні договори, за умови надходження офіційного повідомлення від перевізника про неможливість самостійно забезпечити виконання рейсу або перевезення пасажирів у разі короткострокового збільшення пасажиропотоку. У такому разі автостанція повинна офіційно повідомити протягом однієї доби замовникові регулярних перевезень.

У разі збільшення пасажиропотоку напередодні свят автостанція залучає до перевезення пасажирів перевізника, що обслуговує регулярні рейси на відповідному маршруті, а у разі

його офіційної відмови - іншого перевізника, рухомий склад якого відповідає умовам перевезень. При цьому автостанція повинна повідомити замовникові регулярних перевезень за встановленою ним формою протягом 10 діб.

127. Залучення автомобільного перевізника та повідомлення замовникові регулярних перевезень у передбачених пунктом 126 цих Правил випадках відбувається для виконання кожного окремого оборотного рейсу.

128. У разі коли автобуси залучаються для здійснення перевезень відповідно до пункту 126 цих Правил, керівник автостанції зазначає в дорожньому листі найменування маршруту та засвідчує запис своїм підписом і скріплює печаткою (штампом) автостанції. Такий запис є підтвердженням правомірності виконання рейсу резервним (додатковим) автобусом на маршруті.

129. Попередній продаж квитків на рейси міжміського або міжнародного сполучення розпочинається не пізніше ніж за 15 діб і припиняється за одну добу до відправлення автобуса.

130. Особи, що користуються пільгами з оплати проїзду автобусами міжміського та/або приміського сполучення, звертаються у квиткову касу автостанції для внесення відповідної позначки до касової відомості та отримання квитка на пільговий проїзд.

131. Припинення роботи автостанції на час перерви на обід або прибирання приміщень не допускається. Зал чекання, кімнати для відпочинку, кімнати матері і дитини повинні бути відкриті для пасажирів протягом усього робочого дня. Перерва на обід для персоналу чергової зміни автостанції організовується за змінним графіком. За наявності у приміщенні автостанції кімнат для тривалого відпочинку водіїв і транзитних пасажирів доступ до них забезпечується цілодобово незалежно від режиму роботи автостанції.

132. Робота автостанції розпочинається за 30 хвилин до відправлення в рейс першого автобуса і завершується через 30 хвилин після відправлення останнього.

Режим роботи кас установлюється за змінним графіком відповідно до розкладу руху автобусів та з урахуванням пасажиропотоку і повинен забезпечувати можливість своєчасного придбання квитків.

133. Продаж квитків у пункті відправлення здійснюється з моменту відкриття кас, на проміжних автостанціях - з моменту надходження інформації про наявність вільних місць.

Продаж квитків припиняється за три хвилини до відправлення автобуса.

134. Каси автостанцій здійснюють переоформлення квитків до моменту видачі водію квитково-касової відомості у разі:

виникнення потреби у здійсненні поїздки автобусом, який відправляється іншим рейсом;

заміни місця, зазначеного в квитку, на інше (за наявності вільних місць).

За переоформлення квитка у строк понад одну добу до відправлення з пасажиром справляється плата.

Переоформлення квитка у строк менше однієї доби до відправлення вважається поверненням квитка та придбанням іншого квитка.

135. Особа, яка придбала квиток, має право на повернення його в касу до відправлення автобуса і виплату суми, що дорівнює повній вартості квитка, у разі:

відміни рейсу або відправлення автобуса із запізненням;

ненадання пасажиру місця, зазначеного у квитку (у разі відмови пасажира від іншого запропонованого місця);

надання для перевезення автобуса, клас якого нижчий, ніж зазначено у розкладі руху на автостанції.

136. У разі повернення в касу автостанції квитка на автобус міжміського або міжнародного сполучення у строк понад одну добу до його відправлення, передбаченого розкладом руху, пасажирові повертається сплачена сума, крім плати за продаж квитків та збору за попередній продаж квитків.

У разі повернення квитка на автобус міжміського або міжнародного сполучення у строк за дві години або менш як за одну добу до його відправлення особі повертається сплачена сума, крім плати за продаж квитків, збору за попередній продаж квитків та 10 відсотків вартості проїзду.

У разі повернення квитка на зазначений автобус пізніше ніж за дві години, але не пізніше ніж за 10 хвилин до відправлення автобуса, передбаченого розкладом руху, пасажирові повертається сплачена сума, крім плати за продаж квитків, збору за попередній продаж квитків та 20 відсотків вартості проїзду.

У разі повернення квитка пізніше ніж за 10 хвилин до відправлення автобуса, а також протягом трьох годин з моменту його відправлення особі повертається сплачена сума, крім плати за продаж квитків, збору за попередній продаж квитків та 30 відсотків вартості проїзду.

Пасажир має право на повернення квитка протягом трьох діб з моменту відправлення автобуса у разі хвороби або нещасного випадку, що підтверджується відповідними документами. У такому разі йому відшкодовується сплачена сума, крім плати за продаж квитків, або безоплатно переоформляється квиток на інший автобус.

Квитки на автобуси приміського сполучення не переоформляються, а у разі запізнення пасажира - не підлягають поверненню, крім випадків, визначених пунктом 135 цих Правил.

137. Кошти, що надійшли від продажу квитків і утримуються згідно з пунктом 136 цих Правил у разі повернення квитка, сплачуються на користь суб'єкта, який здійснив їх продаж.

У разі продажу та прийому квитків на проїзд різними суб'єктами господарювання утримані кошти розподіляються між ними рівними частинами.

Частина вартості проїзду, яка утримується згідно з пунктом 136 цих Правил, справляється на користь перевізника.

138. У разі коли пасажир не з'явився на посадку на проміжній зупинці автобуса міжміського або міжнародного сполучення, керівник автостанції (чи представник перевізника у разі відсутності автостанції) складає акт, в якому перелічуються особисті речі, багаж і ручна поклажа пасажирів. Крім керівника автостанції (або представника перевізника) акт підписують два свідки події.

Зазначені в акті речі, багаж і ручна поклажа передаються на зберігання до камери схову автостанції (найближчої автостанції у разі здійснення зупинки не на автостанції), про що зазначається в акті.

139. Речі громадян можуть тимчасово зберігатися в стаціонарних камерах схову незалежно від наявності в них проїзних документів. За зберігання речей у камері схову з їх власника справляється плата.

140. Не дозволяється приймати на зберігання гроші, коштовності, продукти харчування, поклажу з вибуховими, отруйними, вогнебезпечними, їдкими, сморідними, наркотичними та іншими небезпечними речовинами, а також речі, що можуть забруднити камеру схову та предмети, які в ній зберігаються.

141. У разі коли пасажир втратив багажну квитанцію, що підтверджує факт здачі речей на зберігання, або забув шифр чи номер автоматичної камери схову, зана до камери схову річ видається поклажадавцеві після пред'явлення доказів належності йому такої речі з оформленням відповідного акта.

142. Строк, протягом якого зберігач зобов'язаний зберігати речі, встановлюється власником автостанції.

Дії щодо забутих, знайдених і нерозпізнаних речей регулюються Цивільним кодексом України.

За зберігання знайдених речей, а також за зберігання речей, вилучених з камер схову після встановленого строку зберігання, з їх власника справляється плата у разі їх розпізнання.

143. У разі здавання речей до камери схову з оголошенням цінності зберігач має право вимагати пред'явлення речей для визначення їх справжньої вартості.

У разі відмови пасажирів пред'явити речі для огляду або незгоди з оцінкою їх дійсної вартості речі до камери схову не приймаються.

144. Збитки, завдані поклажадавцеві внаслідок втрати, нестачі або пошкодження речі, зданої до камери схову, відшкодовуються протягом доби з моменту пред'явлення вимоги про їх відшкодування у разі доведення вини зберігача.

VI. Права та обов'язки учасників транспортного процесу

145. Перевізник зобов'язаний:

- 1) забезпечити дотримання персоналом вимог законодавства про автомобільний транспорт та захист прав споживачів;
- 2) вживати заходів до забезпечення безпечної, зручної поїздки пасажирів і зберігання та/або доставки багажу згідно з договором перевезення і розкладом руху;

- 3) організувати проведення контролю технічного та санітарного стану автобусів чи легкових автомобілів перед початком роботи;
- 4) організувати проведення щозмінного передрейсового і післярейсового медичного огляду водіїв транспортних засобів;
- 5) видавати водіям та іншим працівникам передбачені законом документи;
- 6) мати документи для здійснення перевезень згідно із законодавством;
- 7) утримувати транспортні засоби в належному технічному та санітарному стані, забезпечувати їх своєчасну подачу для посадки пасажирів і відправлення;
- 8) здійснювати перевезення пасажирів з використанням сертифікованих транспортних засобів відповідного типу, на які оформлені документи згідно із законодавством;
- 9) організувати проїзд пасажирів до місця призначення за маршрутом без додаткових фінансових витрат пасажирів, насамперед осіб з особливими потребами, у разі припинення поїздки через технічну несправність транспортного засобу чи настання надзвичайної або невідвортної за даних умов події;
- 10) здійснювати перевезення пасажирів з квитками і пасажирів, яким згідно із законодавством надано пільги щодо плати за проїзд;
- 11) надавати пасажирам достовірну і своєчасну інформацію про найменування зупинок, можливі пересадки, розмір плати за проїзд тощо;
- 12) компенсувати шкоду, заподіяну здоров'ю та майну пасажирів;
- 13) забезпечувати попередній та поточний продаж квитків;
- 14) здійснювати обов'язкове особисте страхування пасажирів від нещасних випадків на транспорті;
- 15) перевіряти (під час міжнародних перевезень) наявність у пасажирів візових та еміграційних документів;
- 16) виконувати вимоги цих Правил, Правил дорожнього руху та правил технічної експлуатації транспортних засобів.

146. Перевізник має право:

- 1) скасовувати рейси транспортних засобів у разі виникнення обставин, які він не міг передбачити і виникненню яких не міг запобігти, з поверненням пасажирів (або замовнику послуг) коштів, сплачених ними за перевезення;
- 2) обмежувати або припиняти перевезення в разі стихійного лиха, епідемії, епізоотії або іншої надзвичайної ситуації;
- 3) припиняти рух транспортних засобів у разі виникнення загрози життю та здоров'ю пасажирів;

- 4) зазначати в багажній квитанції стан багажу, що має зовнішні пошкодження, або відмовлятися від його перевезення в разі заперечення пасажиром проти внесення відповідної позначки;
- 5) вимагати від органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування, замовника перевезень та автостанцій виконання умов договору;
- 6) брати участь у конкурсах на перевезення пасажирів на маршрутах;
- 7) подавати замовникам регулярних перевезень пропозиції щодо підвищення рівня організації обслуговування пасажирів;
- 8) надавати пасажиром пільги щодо оплати послуг з перевезення;
- 9) пропонувати пасажиром додаткові послуги.

147. Водій автобуса зобов'язаний:

- 1) мати посвідчення водія на право керування транспортними засобами відповідної категорії і талон до нього;
- 2) виконувати вимоги цих Правил, Правил дорожнього руху та правил технічної експлуатації автобуса;
- 3) мати із собою і пред'являти для перевірки уповноваженим особам передбачені законодавством документи;
- 4) дотримуватися визначеного маршруту та розкладу руху автобуса;
- 5) приймати, розміщувати та видавати багаж пасажиром на передбачених графіком руху зупинках;
- 6) стежити за виконанням пасажиром своїх обов'язків та безпечним розміщенням ними багажу і ручної поклажі в автобусі;
- 7) здійснювати висадку пасажирів у разі заправлення автобуса паливом під час виконання перевезення;
- 8) вживати необхідних заходів до забезпечення безпеки пасажирів у разі виникнення перешкод для руху на маршруті (туман, ожеледь тощо), які не дають змоги продовжити поїздку, а також у разі вимушеної зупинки на залізничному переїзді;
- 9) перевіряти під час посадки на приміському або міжміському маршрутах наявність в осіб квитків на проїзд та квитанцій на перевезення багажу;
- 10) зупиняти під час виконання рейсу в режимі маршрутного таксі автобус для посадки на вимогу в місцях зупинки громадського транспорту, а також в інших місцях, але не ближче ніж за 100 метрів від місця зупинки громадського транспорту, якщо це не суперечить Правилам дорожнього руху;
- 11) зупиняти автобус для посадки та висадки пасажирів на відстані не більше ніж 0,5 метра від краю проїзної частини дороги;

- 12) пройти перед виїздом на маршрут медичний огляд, забезпечити перевірку технічного стану і комплектності транспортного засобу;
- 13) дотримуватися визначеного законодавством режиму праці та відпочинку;
- 14) бути охайно одягненим, чемно поводитися з пасажиром;
- 15) оголошувати найменування і тривалість зупинки;
- 16) продавати квитки пасажирам до початку руху автобуса у передбачених законодавством випадках;
- 17) забезпечити у разі відставання пасажирів від автобуса на шляху прямування збереження його ручної поклажі, багажу;
- 18) у разі здійснення міжміських або міжнародних перевезень надавати допомогу пасажирам з обмеженими фізичними можливостями в розміщенні ручної поклажі, багажу, милиць, візків та інших особистих речей, а також під час посадки і висадки з автобуса;
- 19) перевіряти у разі обслуговування пасажирів з обмеженими фізичними можливостями після прибуття до пункту призначення, чи здійснив пасажир заплановану висадку та чи не забув багаж та/або ручну поклажу чи особисті речі;
- 20) забезпечувати перевезення багажу в багажних відділеннях автобуса (у разі їх наявності) або розміщення так, щоб не заважати вільному проходу пасажирів уздовж салону автобуса та не блокувати доступ до основних і аварійних виходів.

148. Водій автобуса має право:

- 1) вимагати від пасажирів виконання їх обов'язків;
- 2) перевіряти під час посадки в автобус на приміських, міжміських та міжнародних маршрутах наявність квитків на поїзд і квитанцій на перевезення багажу;
- 3) не видавати багаж, якщо пасажир не пред'явив квитанцію на перевезення багажу;
- 4) не допускати до поїздки пасажирів, якщо в салоні відсутні вільні місця (крім випадків, коли в пасажирів є квиток на місце в салоні);
- 5) відмовити у разі виконання рейсів у режимі маршрутної таксі у зупинці для посадки та/або висадки у місці, розташованому на відстані ближче ніж 100 метрів від облаштованої зупинки громадського транспорту, або на порушення Правил дорожнього руху;
- 6) не допускати до поїздки пасажирів, які не мають квитків або не пред'являють посвідчення встановленого зразка, що підтверджує право на пільги щодо оплати проїзду, перебувають у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння, порушують громадський порядок, мають при собі небезпечні вантажі, зокрема легкозаймисті, вибухонебезпечні і такі, що можуть забруднити транспортний засіб чи одяг пасажирів.

149. Водію автобуса забороняється:

- 1) починати рух до повного зачинення дверей та відчиняти їх до повної зупинки автобуса;
- 2) змінювати маршрут і графік руху;
- 3) розмовляти з пасажиром, їсти, пити, курити під час руху автобуса;
- 4) продавати пасажиром квитки під час руху автобуса;
- 5) відмовляти пасажиром в обслуговуванні, крім передбачених законодавством та цими Правилами випадків;
- 6) обирати пасажирів за вигідністю їх прямування;
- 7) перевозити в автомобілі гострі і ріжучі предмети, пожежонебезпечні, вибухові, отруйні, їдкі, сморідні та наркотичні речовини, вогнепальну зброю без чохла, інші небезпечні предмети;
- 8) перевозити тварин, крім передбачених законодавством випадків;
- 9) порушувати вимоги цих Правил, Правил дорожнього руху та правил технічної експлуатації транспортного засобу.

150. Водій таксі зобов'язаний:

- 1) здійснювати посадку пасажирів на стоянці в порядку черги, надавати право позачергового користування таксі згідно із законодавством;
- 2) відчиняти двері таксі, відкривати багажник та перевіряти його закриття під час посадки пасажирів;
- 3) повідомляти пасажиром про розмір оплати проїзду, показання таксометра на початку і в кінці поїздки та роз'яснювати порядок користування таксі;
- 4) здійснювати перевезення до пункту призначення за визначеним пасажиром маршрутом або найкоротшим шляхом за згодою пасажиром;
- 5) дотримуватися визначеного законодавством режиму праці та відпочинку;
- 6) бути ввічливим і уважним до пасажирів;
- 7) мати із собою і пред'являти для перевірки уповноваженим особам передбачені законодавством документи;
- 8) отримувати згоду пасажиром на запропонування іншим особам здійснити поїздки;
- 9) передавати забуті речі у міський стіл знахідок;
- 10) вживати заходів для своєчасної доставки пасажирів до місця призначення у разі виходу транспортного засобу з ладу (зупинити попутне таксі, викликати таксі по телефону тощо);
- 11) допомогти пасажиром укласти багаж;

12) видати на вимогу пасажирів чек для оплати транспортної послуги;

13) виконувати договірні зобов'язання щодо подачі автомобіля, доставки пасажирів, умов та розміру оплати;

14) виконувати вимоги цих Правил, Правил дорожнього руху та правил технічної експлуатації транспортного засобу.

151. Водій таксі, що є найманим працівником, крім вимог, передбачених пунктом 150 цих Правил, повинен перед виїздом на маршрут пройти медичний огляд і провести перевірку технічного стану транспортного засобу з внесенням відповідної позначки у дорожній лист.

152. Водій таксі, що є фізичною особою - підприємцем та здійснює перевезення самостійно без використання найманої праці, крім вимог, передбачених пунктом 150 цих Правил, зобов'язаний перед виїздом пройти медичний огляд і забезпечити проведення перевірки технічного стану транспортного засобу з внесенням відповідної позначки у контрольний листок, форма якого затверджується Мінтрансзв'язку.

153. Водій таксі має право:

1) відмовити у поїздки пасажирів, який перебуває у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння, порушує громадський порядок, має при собі речі, заборонені для перевезення, може забруднити салон автомобіля;

2) вимагати від перевізника створення умов для безпечної роботи на маршруті, дотримання режиму праці та відпочинку водіїв.

154. Водію таксі забороняється:

1) відмовляти пасажирів в обслуговуванні, крім випадків, передбачених законодавством та цими Правилами;

2) пропонувати особі поїздку без згоди пасажирів, які перебувають у салоні таксі;

3) здійснювати перевезення пасажирів, якщо в автомобілі таксі відсутній або не працює таксометр;

4) перевозити групу пасажирів у кількості, що перевищує пасажиромісткість транспортного засобу;

5) установлювати за поїздку розмір плати, який не відповідає показанням таксометра;

6) обирати пасажирів за вигідністю їх прямування;

7) нав'язувати спільний проїзд кільком пасажирів або здійснювати перевезення пасажирів не найкоротшим шляхом, якщо на те відсутня їх згода;

8) перевозити в автомобілі гострі і ріжучі предмети, пожежонебезпечні, вибухові, отруйні, їдкі, сморідні, наркотичні речовини, вогнепальну зброю без чохла, інші небезпечні предмети;

- 9) перевозити тварин, крім передбачених законодавством випадків;
- 10) брати плату з пасажирів за час простою у разі зупинки в дорозі з вини водія;
- 11) їсти, пити та курити під час руху;
- 12) порушувати вимоги цих Правил, Правил дорожнього руху та правил технічної експлуатації транспортного засобу.

155. Водій таксі несе відповідальність за життя і здоров'я пасажирів, псування або втрату прийнятого до перевезення багажу.

156. Пасажир таксі має право:

- 1) на високоякісне та безпечне перевезення;
- 2) вибирати на свій розсуд будь-яке таксі, що перебуває на стоянці;
- 3) вимагати від водія:

виконання вимог Правил дорожнього руху, цих Правил та законодавства про захист прав споживачів, проведення розрахунку згідно з показаннями таксометра та видачі йому чека;

здійснення перевезення без підсадки інших пасажирів;

здійснення перевезення найкоротшим шляхом;

- 4) визначати шлях прямування до пункту призначення;
- 5) перевозити на руках дитину дошкільного віку на задньому сидінні;
- 6) звертатися до перевізника та інших організацій з вимогою роз'яснити порядок надання транспортних послуг і їх оплати;
- 7) на компенсацію заподіяної шкоди.

157. Пасажир таксі зобов'язаний:

- 1) виконувати вимоги цих Правил;
- 2) здійснювати посадку та висадку з правого боку тільки після повної зупинки транспортного засобу;
- 3) під час руху не відволікати увагу водія від керування транспортним засобом;
- 4) не допускати дій, які загрожують безпеці перевезення та дорожнього руху;
- 5) не курити і не відкривати вікон у салоні без погодження з водієм та іншими пасажирами;
- 6) оплатити у разі виходу транспортного засобу з ладу частину вартості проїзду згідно з показаннями таксометра;

7) розрахуватися з водієм у повному обсязі після закінчення поїздки, у тому числі у разі її припинення за власним бажанням, а в разі зупинки за власною потребою - оплатити частину перевезення, що здійснене, згідно з показаннями таксометра та внести аванс на час чекання за домовленістю (якщо в межах такого часу пасажир не з'явився, перевезення вважається закінченим).

158. Пасажир автобуса зобов'язаний:

- 1) мати при собі квиток на проїзд, квитанцію на перевезення багажу, а за наявності права на пільги щодо оплати проїзду - посвідчення встановленого зразка або безоплатний квиток (для міжміських перевезень);
- 2) займати зазначене у квитку місце, зберігати квиток до кінця поїздки і пред'являти в розгорнутому вигляді на вимогу осіб, що мають право здійснювати контроль;
- 3) здійснювати посадку (висадку) лише після повної зупинки автобуса;
- 4) оплатити перевезення багажу та ручної поклажі згідно з вимогами цих Правил;
- 5) мати візові та еміграційні документи (під час міжнародних перевезень);
- 6) завчасно подати сигнал водієві відповідним дзвінком або усно в разі виходу на зупинці "На вимогу";
- 7) у разі настання дорожньо-транспортної пригоди надати можливу допомогу потерпілим і повідомити про це органам міліції;
- 8) повідомити водієві про виявлені забуті речі, документи та цінності.

159. Пасажир автобуса має право:

- 1) на безпечне і високоякісне перевезення;
- 2) висувати вимоги до перевізника щодо виконання ним умов договору перевезення;
- 3) перевозити тварин у встановленому законодавством порядку;
- 4) перевозити безоплатно одну одиницю багажу в разі поїздки на маршруті міського або приміського сполучення за умови, що його розміри не перевищують 100 x 50 x 30 сантиметрів, вагою до 20 кілограмів;
- 5) гарантовано перевозити дві одиниці багажу з оплатою згідно з тарифом за кожен з них та безоплатно перевозити одну одиницю ручної поклажі у салоні транспортного засобу в разі поїздки на маршруті міжміського або міжнародного сполучення;
- 6) безоплатно перевозити ручну поклажу в кількості не більш як дві одиниці на міських та приміських маршрутах;
- 7) безоплатно перевозити з собою одну дитину віком до шести років без права зайняття нею окремого місця;

- 8) купувати для дітей віком від шести до 14 років дитячі квитки за пільговою ціною (із знижкою 25 відсотків вартості) у період з 1 жовтня по 15 травня;
- 9) оголошувати цінність багажу;
- 10) отримувати від перевізника, водія, працівника автостанції інформацію про послуги з перевезень;
- 11) на компенсацію заподіяної шкоди.

160. Пасажирам автобуса (таксі) забороняється:

- 1) під час руху відволікати увагу водія від керування;
- 2) відчиняти двері транспортного засобу до повної його зупинки;
- 3) перешкоджати зачиненню дверей;
- 4) розміщувати багаж у тих місцях, де це перешкоджає вільному пересуванню пасажирів уздовж салону;
- 5) здійснювати поїздку без оплати її вартості або без пред'явлення посвідчення особи встановленого зразка (у разі наявності права на пільги щодо проїзду);
- 6) робити виправлення у квитку і передавати його іншій особі;
- 7) перевозити багаж та ручну поклажу на сидінні;
- 8) користуватись аварійним обладнанням без потреби;
- 9) порушувати громадський порядок;
- 10) курити в салоні транспортного засобу.

(Правила із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18.10.99 р. N 1919, у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 29.01.2003 р. N 141, із змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 04.09.2003 р. N 1402, від 17.03.2004 р. N 330, від 25.12.2004 р. N 1758, у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26.09.2007 р. N 1184)